

# Mục lục

Tia nắng kì lạ	4
Khói thơm	9
Đi chơi chỉ cần xin phép	16
Món quà gửi trong chiếc thúng	19
Em cu bú bà	25
Em cu có một cái tên	29
Dành dành gác bếp	32
Trong chợ có món thạch gạo	38
Và một bà lão biết phép thuật	41
Lò gốm giữa đồng	45
Kèn sâu hương nhãn	51
Rong nhan trên đồng Quan	56
Đừng sợ cơn mưa	60
Từ bàn tay ông	66
Lời rủ bụi tai	72
Bèo tím sương mai	75
Bà lang Nhỉ	79
Ngôi nhà đất nung	85
Buổi sáng thần tiên	88
Em cu biến mất	93
Triển đê cỏ mướt	96
Những chuyện liên miên	101
Cống anh đi chơi	105
Mưa rằm tháng Bảy	111
Bà đỡ ở bãi Đậu	115
Cỏ hát thì thầm	119



## Tia nắng kì lạ

**T**iếng chào mào hót vang trong vườn làm tôi tỉnh giấc. Tia nắng rọi qua khe cửa sổ thành một đường xiên chéo kẻ từ vòm xanh mênh mông xuống mặt bàn. Trong dòng sáng lấp lánh ấy có ngàn hạt li ti trắng tựa hạt cát, cứ xoay tròn bên nhau nháy vũ điệu ban mai. Nhiều hạt li ti mãi xoay lơ trợt ra ngoài dòng sáng lập tức được hút lại, cuốn dần vào giữa, chạm khẽ lấy nhau để được đẩy lên. Càng lên cao, hạt li ti càng trở nên óng ánh, nhịp xoay nhanh hơn. Chúng cứ xoay mãi đến lúc vươn ra ngoài cánh cửa thì bỗng lắc mình, hạt li ti trắng như thể đã mọc cánh và biến mất. Tôi nhồm người, mở toang cánh cửa sổ để nhìn xem chúng đã bay đi đâu. Chúng đã biến mất quá nhanh trước mắt tôi.

Ngoài kia, chỉ còn một khoảng không gian ngập nắng mai với tiếng chim buổi sáng hót trong khu vườn yên tĩnh,

thoảng mùi thơm dịu dịu. Bên hiên, bụi hoa nhài vừa hé nở thêm vài bông hoa trắng muốt đang rung rinh trong gió.

Tôi chợt nhận ra, sáng nay mèo Mun không nằm bên khung cửa sổ đợi tôi thức giấc như mọi khi. Hay mèo Mun giận tôi ngủ dậy mãi ngắm tia nắng không vuốt ve nó nên đã bỏ đi chơi?

Bà đã để dành đồ ăn sáng trên bàn cho tôi.

Lần đầu tiên tôi ăn sáng món cơm rang với trứng vàng thơm mà không có mèo Mun nằm dưới chân thỉnh thoảng lại ngoao ngoao, rúc rúc nữa. Hạt cơm căng mọng rơi rơi như hạt li ti đang bay trong dòng nắng. Bát cơm ăn mãi mới vơi được lưng lửng. Tôi nghĩ đến chuyện buổi sáng nay ở nhà một mình không có ai chơi cùng mới buồn làm sao.

Bà ngoại có lẽ đã ra tới ruộng lạc. Sau mấy trận mưa rào nhỏ, cỏ đua nhau lên, chen lấn cả lạc, bà bảo phải nhổ nhanh không cỏ sẽ ăn hết màu.

Còn ông ngoại chắc đã đạp xe đến chợ để mua tre. Sắp đến vụ chiêm, nhiều khách hàng quen đặt ông làm thúng, xào, rổ, rá. Ông vừa khỏe lại sau trận ốm. Bà khuyên ông nên nghỉ ngơi, mắt ông đã mờ quá rồi. Đường thì xa, qua cái chợ họp đông người thế, chẳng cây tre sau xe đạp nhờ va quệt thì sao? Ông cười rồi bảo với bà rằng ông đi bằng chân, đan bằng tay, ba cây tre chứ mấy, bà chẳng phải lo đến thế.

Hay Khuê đi cùng ông? Bà liếc nhìn tôi chờ đợi. Tôi mãi ôm mèo Mun vuốt lông nó, cái lắc đầu từ chối đến nhanh như một cơn gió. Bà nhìn ông. Còn ông nhìn ra đường. Mắt

ông đã kém đi nhiều. Ông không nhìn thấy cái lắc đầu của tôi, nhưng ông nói, Khuê mới về cứ để dần dần cho quen, nay mai sẽ thích đi ra ngoài chơi thôi.

Không biết bao giờ thì tôi sẽ quen, sẽ thích đi ra ngoài chơi như ông bảo? Đã bốn ngày về quê với ông bà, nhìn đâu cũng thấy lạ, tôi chẳng muốn đi đâu chơi, chỉ quanh quẩn ở nhà. May có con Mun làm bạn.

Vậy mà sáng nay, chính con Mun không kiên trì ở mãi nhà với tôi được nữa, nó đã bỏ tôi một mình. Hóa ra, bạn bè không phải lúc nào cũng kè kè ở bên ta mãi được. Khi ta cứ như đóng đinh lại một chỗ thì dù có là một chú mèo cũng sẽ có lúc bỏ ta đi đâu đó.

Thời gian lặng lẽ như nước dưới ao. Tôi ngồi bên hiên, cạnh gốc hoa nhài, nhìn nắng vẽ bóng cây mít nghiêng ngả trên mặt ao và ngóng cái đốm đen chạy về.

Nắng rất lung mà chưa thấy Mun về. Trong khu vườn xum xuê cây trái cũng không còn dòng nắng nào nhảy vũ điệu ban mai. Một màu nắng vàng chan hòa trong không gian. Chỉ hoa nhài lúc một nở bung và đưa hương. Vài con chim chào mào vờn trên cành si vật quả chín. Những quả si nhỏ như hạt đỗ, chín thắm đầu cành. Tôi đã từng thử vật ăn, thấy mềm, mát, vị ngọt thanh, nhan nhát. Lúc ấy, bà quét sân nhìn thấy khẽ cười, bảo môi răng sắp giống bà rồi. Tôi chạy vào nhà tìm gương soi. Môi tôi, cả lưỡi nữa, nhuộm màu si chín nục. Đến răng cũng sắp chuyển màu thắm như răng bà, vết thắm còn loe ở hai khóe môi. Tôi cười, trông



khá giống anh hề. Mấy con chào mào vừa nhón nhác vật si vừa ngửa mỏ lên trời nuốt. Không biết lưỡi chúng, mỏ chúng có bị nhuộm màu chín thắm ấy không?

Tôi tiến lại chậu si già, hai con chào mào thấy động vội đập cánh bay ra hướng cổng, chỉ còn nhìn thấy cánh xòe ra như nan quạt và cái mào đen tuyền dựng ngược lên. Hỏi nào nó có tên chào mào.



## Khói thơm

**T**ôi đi ra cổng. Vài bông hoa giấy tím rủ trên tường. Ngõ dài đầy nắng. Bên bờ ao, có hai người đang nói chuyện. Dáng già, dáng trẻ. Nhìn thấy tôi vừa ló ra, cả hai người, một già một trẻ, liền tiến lại. Thấy người lạ, tôi ngại, định quay đầu đi vào nhà nhưng không kịp, bà già kia đã lên tiếng giữ chân tôi:

- Cái Khuê về thăm ông bà ngoại đấy phải không? Cháu có thấy con Tam Thể nhà bà sang đây chơi với con Mun không cháu?

Tôi lắc đầu.

Bà già hốt hoảng kêu, những cái cục to như đốt ngón tay ở cổ chuyển động:

- Thôi chết rồi. Thế là nó bị hai thằng phát văng ngang qua đánh bả ôm đi rồi. Đầu ngõ nhà ông Phin vừa kêu mất con chó Xốp. Ôi, cái con mèo chăm bắt chuột của tôi!



Nhớ tới con Mun, tôi đâm lo. Nó bỏ đi chơi hay cũng bị bắt trộm như con Tam Thế rồi? Lòng tôi bắt đầu bồn loạn.

- Con mèo nhà ông bà cậu có ở nhà không? - Cậu con trai cao hơn tôi cái đầu vừa đi tới, hỏi.

Cậu này tóc vàng hoe, mắt đen to như hạt nhãn, bàn tay còn dính đất, đang bê cái thau có mấy con cua bỏ lạo xạo.

- Khuê không nhận ra tớ à? An Cua đây, ngày xưa về chẳng theo tớ đi câu cua ấy thôi. Lần này về mà chẳng thấy đi chơi đâu cả.

Tôi đỏ mặt, hoàn toàn không nhận ra An Cua là ai. Đã hai năm nay tôi không về quê ngoại, nhưng cậu ấy không hề nhận ra vẻ lúng túng của tôi vì đang mải lo cho số phận hẩm hiu của Tam Thế và con Xốp. Còn tôi đang sốt ruột cho con Mun nên cũng chẳng cần đeo đuổi ý nghĩ xem cậu An Cua này là cậu bạn nào đã quen ở quê ngoại hồi xưa nữa.

- Bà Miêng này, ta sang nhà anh Tân xem sao. Cháu hay thấy mấy con mèo trong xóm kéo đến đấy.

Quay sang tôi, An Cua giục:

- Đi tìm mèo đi!

Bởi lo cho con Mun nên mọi e ngại trong tôi biến mất, tôi đã bị cuốn đi trong lời giục giã đầy lo lắng ấy. Thau cua cạnh sườn lạo xạo, lạo xạo, An Cua chạy phía trước, bà Miêng quần ống thấp ống cao theo sau, tôi thở hồng hộc đuổi theo sau tiếp, lại tới một cái cổng cũng có giàn hoa giấy tím mới kịp.

Bầy mèo tới năm con đang nằm rải rác trên tường gạch lủng trong sân cạnh bờ ao. Miêng con nào con ấy kêu ngoeo ngoeo, mắt nhìn ra chỗ người đàn ông ngồi nhặt mẻ cá mới đánh lưới về. Nhác thấy tôi, con Mun chạy ra, dúi đầu vào chân tôi. Tôi ôm nó lên, sung sướng như thể vừa giăng lại nó từ tay bọn trộm chó mèo. Vì niềm vui cá nhân của mình, tôi không để ý thấy bà Miêng ngồi bệt xuống bờ tường, rút cái khăn nhưng đen đang đội đầu chấm nước mắt.

Không thấy con Tam Thế, bà Miêng bỏ về trong thẫn thờ, dù cho bác Doan, mẹ anh Tân từ trong bếp gọi lại:

- Bà ở lại đã! Nhà cháu có món khoai bung chín đến nơi rồi!

Thế nhưng bà Miêng bảo, bà chẳng còn bụng dạ nào mà ăn khoai bung, phải về tìm khắp xóm một lần nữa xem sao.

Tôi thấy thương con Tam Thế, thương bà Miêng. Chẳng biết con Mun có hay một người bạn của nó đang mất tích không mà nó kêu lên một tiếng rồi nằm im trong vòng tay tôi.

- Hai đứa ở lại, bác mời khoai bung nhé!

Tôi chưa biết món khoai bung ra sao, song lần đầu đến nhà người khác mà ở lại ăn thế này, tôi hơi ngại.

Bác Doan như đọc được ý ngại ấy, tiếng oang oang:

- Hồi bé, mẹ mà với bác là đôi bạn con chấy cắn đôi ấy, biết không? Nay về quê, chịu khó đi chơi để biết mọi người nhé cháu. Cứ ở trong nhà, buồn chết đi được ấy.

Sao bác lại biết tôi cứ ở nhà chứ? Tôi đang thắc mắc trong đầu thì An Cua bỏ thau cua xuống, chạy ra ao rửa tay chân, nói vổng lên: